

Vico körei

Vico írást az utóbbi évtizedekben világszerte megnőtt az érdeklődés. Sokan látják a munkásságához való visszatérésben a történeti gondolkodás megújulásának lehetőségét, s gondolják úgy, hogy műveinek tanulmányozása ösztönözheti az új retorikai és poétikai törekvéseket vagy akár a kognitív tudományok terén folyó kutatásokat. A magyar kutatók is egyre inkább felismerik történeti ciklusokról szóló elméletének jelentőségét a humántudományok különböző területein.

Folyóiratunk összeállítása Giambattista Vico munkásságából a történelem és a topika problémáját helyezi a középpontba. A „Vico helye a történeti gondolkodás fejlődésében” c. szekcióban Kaposi Márton, Michele Sità és Andrea Battisti tanulmányai Vico történelemfilozófiáját, annak mai relevanciáját, illetve Vicónak az európai kultúrában játszott szerepét mutatják be. „A topika és a nem ortodox logika” c. szekcióban Fáj Attila és Giuseppe D’Acunto írásai átfogóan elemzik a metabázis és a topika problémáját.

Vállalkozásunkat a *Helikon* irodalmi folyóirat is támogatja, mely 2005. decemberi számát szintén Vicónak szentelte. Ennek anyagából Olvasóink figyelmébe ajánljuk Kelemen János bevezető tanulmányát, mely felvázolja a vicói elmélet interpretációs lehetőségeit. A bevezetést Vico életművének főbb területeit részletesebben tárgyaló tanulmányok követik: „A költői logika” című részben Fáj Attila, Giuseppe Patella és Luigi Tassoni vizsgálja Vico nem ortodox logikai elképzeléseit, illetve az érzékiség és a fantázia szerepéről szóló tanítását. E kérdéskörhöz kapcsolódva külön fejezet („A Homérosz- és Dante-kérdés Vicónál”) foglalkozik a filozófus Homérosz- és Dante-képével, melyet Paolo Cristofolini és Massimo Verdicchio teljesen új szempontok alapján elemez. A „Történetírás és történelemfilozófia” c. részben Paolo Cristofolini Vico történelemképét a maga korának kontextusában, Bossuet történelemfilozófiájával való összehasonlítás keretében vizsgálja, míg Nagy József a barbárság visszatérésének történelem- és nyelvfilozófiai kérdéseivel foglalkozik. A „Hatástörténeti összefüggések” c. részben Andrea Battistini Vico európai hatását, Mátys Norbert és Nagy József pedig *Az új tudomány* kiadástörténetét, illetve a mű különféle szövegverzióinak egymáshoz való viszonyát tekinti át. A Nagy József által összeállított bibliográfia átfogó képet ad a Vicónak szentelt kritikai irodalomról. A recenziós rovat Andrea Battistini, Paolo Cristofolini, Marcel Danesi, Donato Mansueto, Giuseppe Mazzotta, Nagy József és Manuela Sanna újabb könyveinek bemutatásával nyújt betekintést a Vico-kutatás legújabb irányiba.

A *Helikon* és a *Világosság* Vico-számának szerzői kifejezetten jelen vállalkozásunk számára készítették vagy engedték át eddig nem publikált írásaikat, amiért itt szeretnénk kifejezni köszönetünket. Külön köszönetet mondunk írásaikért és a szerkesztésben nyújtott értékes tanácsaikért Andrea Battistinek, Paolo Cristofolininek, Fáj Attilának és Massimo Verdicchióknak, az italianisztika és a nemzetközi Vico-kutatás élvonalbeli képviselőinek.

A számot Nagy József segítségével Kelemen János állította össze.

